

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN THE PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
*за матеріалами Всеукраїнської (заочної)
науково-практичної конференції з міжнародною участю
21-22 січня 2026 року*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ФАХОВИХ МЕТОДИК

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN THE PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Приурочений 105-річчю

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Хмельницький – 2026

Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

В 82

Рекомендовано до друку рішенням кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології і фахових методик (протокол № 7 від 16 лютого 2026 року) та вченої ради (протокол № 2 від 25 лютого 2026 року) Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Рецензенти:

Галус Олександр Мар'янович, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, заслужений діяч науки і техніки України, доктор педагогічних наук, професор, м. Хмельницький

Гнізділова Олена Анатоліївна, завідувач кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор, м. Полтава

Пантюк Тетяна Ігорівна, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного університету імені Івана Франка, доктор педагогічних наук, професор, м. Дрогобич

В 82 Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти: збірник наукових праць / укладачі: Зданевич Л.В., Мисик О.С., Пісоцька Л.С., Рейпольська О.Д. За заг. ред. проф. Зданевич Л.В. Хмельницький : ХГПА, 2026. 759 с.

У збірнику наукових праць представлено матеріали Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції з міжнародною участю «Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти» (21-22 січня 2026 року), які включають статті відомих учених України та закордонних країн, викладачів закладів вищої освіти, докторантів, аспірантів, здобувачів, практичних працівників закладів освіти з таких напрямів: професійна підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти; сучасні підходи до забезпечення якості управління в системі дошкільної освіти; психолого-педагогічний супровід дітей раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти; орієнтири освіти для сталого розвитку у професійній діяльності педагогів-дошкільників; сучасні практики та інноваційні підходи в спеціальній та інклюзивній освіті; національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах сьогодення.

Збірник наукових праць адресований науковцям, магістрам освіти, педагогам-практикам, фахівцям у галузі дошкільної, спеціальної та професійної освіти, майбутнім вихователям ЗДО та майбутнім логопедом.

За достовірність фактів, дат, назв, посилань на літературні джерела тощо відповідальність несуть автори матеріалів

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

© Л.В.Зданевич, О.С.Мисик, Л.С.Пісоцька, О.Д.Рейпольська, 2026

© Кафедра дошкільної та спеціальної освіти, психології і фахових методик, 2026

© Факультет дошкільної освіти та психології, 2026

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2026

2. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : монографія. Запоріжжя : Ліпс, 2009. 320 с.
3. Кононко О. Л. Якість дошкільної освіти : концептуальні засади, діагностичні параметри, критерії оцінювання. Київ : Генеза, 2019. 176 с.
4. Лохвицька Л. В. Методична робота в дошкільному навчальному закладі на діагностичній основі : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 256 с.
5. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. Київ : Академвидав, 2015. 456 с.

Руденський Ростислав Євгенович,
доктор філософії, старший викладач
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний
університет, м. Тернопіль, Україна

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Сучасний освітній процес у закладі дошкільної освіти постає як цілісне, системно вибудоване явище, у якому гармонійно поєднано навчання, виховання, розвиток, оздоровлення та корекційний вплив на дитину. У контексті нашого дослідження важливо розглядати пізнавальні психічні процеси старших дошкільників крізь призму їхнього взаємозв'язку з завданнями інтелектуального виховання та гармонійного розумового розвитку.

Розумове виховання спрямоване на формування такої інтелектуальної активності, яка дає змогу дитині усвідомлювати, пояснювати та творчо інтерпретувати навколишній світ. Попри значущість певного обсягу знань, сам розумовий розвиток не зводиться до їх механічного накопичення. Провідною основою інтелектуальної діяльності є мислення як творче відображення дійсності. Обов'язковою умовою результативного розумового виховання виступає активне залучення дітей до різних видів діяльності. Визначаючи зміст інтелектуального розвитку як розвиток пізнавальних психічних процесів, слід ураховувати, що кількісне розширення знань саме по собі не забезпечує зростання пізнавальних здібностей [3; 7]. За такого підходу діти опановують лише внутрішні логічні зв'язки окремих фактів, не переходячи на рівень їх ширшого узагальнення та застосування.

Тому, освітній процес має будуватися на оптимальному взаємозв'язку між навчанням, вихованням і розумовим розвитком, що

передбачає цілісну організацію видів дитячої діяльності та стимулювання пізнавальної активності. Попри значний науково-методичний доробок у галузі дошкільної педагогіки, у практиці все ще трапляються проблеми, пов'язані з порушенням цілісності освітнього процесу та недостатнім поєднанням навчального і виховного компонентів, що спричиняє нерівномірність та вікову невідповідність у розвитку інтелекту старших дошкільників [6].

Неправильно організоване навчання проявляється в тому, що заняття перетворюються на простий перелік завдань без внутрішньої логіки та наступності [1]. У такій ситуації розумові дії дітей не вдосконалюються, адже зміст зосереджено переважно на запам'ятовуванні, а не на активному застосуванні знань. Засвоєння не відбувається у поступальному русі від конкретного до загального та не супроводжується аналізом, синтезом, абстрагуванням чи конкретизацією.

Словесно-споглядальна методика проведення навчальних занять у ЗДО також не сприяє формуванню емоційно-пізнавального ставлення до об'єктів, не активізує мислення та не забезпечує логічних зв'язків між різними видами діяльності протягом дня. За відсутності цілеспрямованого дидактичного супроводу знання дітей не уточнюються, не систематизуються і не збагачуються, що призводить до низького рівня розумового розвитку [5]. У такому випадку формуються поверхневі або неповні уявлення про причинно-наслідкові, просторові та часові зв'язки, що значно знижує якість пізнавальної діяльності.

Замість самостійного інтелектуального зусилля діти починають очікувати постійних яскравих стимулів і звикають до пасивного сприймання інформації. Натомість необхідно системно формувати довільну, усвідомлену, внутрішньо контрольовану пізнавальну діяльність [4; 8].

У старшому дошкільному віці у дитини має бути накопичено достатній обсяг загальних уявлень, що створює передумови переходу до якісно нового рівня мислення – від наочно-образного до елементів абстрактного. Це забезпечує формування стійкої пізнавальної активності та створює умови для поглибленого пізнання дійсності. Пізнання світу наприкінці дошкільного дитинства відбувається як активний процес відображення об'єктів і явищ у їхніх суттєвих зв'язках, що ґрунтується на постійній роботі мозку й оновленні уявлень і понять.

Пізнавальні процеси – відчуття, сприймання, уява, мислення – у реальній діяльності не існують ізольовано, а функціонують у взаємодії. Тому їх зручно аналізувати через розумові та практичні дії, які становлять основу пізнавальної діяльності та визначають рівень пізнавальної активності дитини. Стратегічна мета інтелектуального

виховання дітей 6-7-го року життя – формування культури розумової діяльності старших дошкільників [2; 4].

Розвиток пізнавальних процесів, уваги, пам'яті, емоційно-вольової сфери забезпечує внутрішні механізми пізнання, що втілюється у цілісній єдності психічних функцій. Саме ця синкретична цілісність визначає важливість їх глибокої характеристики в контексті оптимізації навчальної діяльності та розвитку психічних процесів старших дошкільників [5].

У контексті формування елементарних математичних уявлень і розвитку логіко-інтелектуальних операцій значний потенціал має технологія «Нумікон», що сприяє формуванню у дітей цілісних уявлень про кількість, форму та структуру числа. Завдяки поєднанню наочно-дійового та сенсорного компонентів вона ефективно підтримує пізнавальні процеси навіть у дітей з помірними інтелектуальними порушеннями, активізуючи їхню розумову діяльність.

Ігри з логічними блоками З. Дьенеша відіграють суттєву роль у становленні аналітико-синтетичної діяльності, допомагаючи дітям опанувати операції класифікації, узагальнення, порівняння та моделювання. Дидактичний матеріал «палички Кюїзенера» розширює можливості дитини у сфері сенсорно-перцептивного розвитку та початкових математичних уявлень, формуючи вміння оперувати величиною, співвідносити частини й цілісність, будувати логічні ланцюги.

Значущим є й використання технології розвитку сенсорних систем, започаткованої Ж. О. Декролі, яка спрямована на формування у дітей системного сприймання, здатності виділяти суттєві ознаки предметів і явищ, встановлювати причинно-наслідкові й просторово-часові зв'язки. Такий підхід безпосередньо підтримує розвиток мислення та сприймання як провідних механізмів пізнавальної діяльності.

Технології розвитку дрібної моторики природно інтегруються в освітній процес, оскільки моторний розвиток тісно корелює з розвитком мовлення, уваги, саморегуляції та мислення. Одним із інноваційних напрямів є піскографія, що забезпечує емоційно-почуттєве залучення дітей, стимулює уяву, гнучкість мислення, креативність та сприяє розвитку сенсорної чутливості.

Таким чином, технологічні підходи забезпечують перехід від фрагментарного засвоєння фактів до цілісного, глибокого й осмисленого пізнання, що є ключовим завданням сучасної дошкільної освіти. Ефективним застосуванням зазначених технологій буде лише за умови врахування вікових особливостей розвитку психічних пізнавальних процесів старших дошкільників.

Список використаних джерел

1. Гавриш Н. Навчально-пізнавальна діяльність: сучасні підходи. Дошкільне виховання. 2010. № 11. С. 2-5.
2. Карабаєва І. Психологам про уяву дошкільників. Київ: Шкільний світ, 2009. 120 с.
3. Костюк Г. С. (ред.). Вікова психологія: підручник. Київ: Радянська школа, 1976. 268 с.
4. Максименко С. Д. Розвиток розумової діяльності дітей дошкільного віку. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 192 с.
5. Проколієнко Л. Проблема активності особистості, що розвивається в дослідженнях Григорія Костюка. *Психологія і суспільство*. 2000. № 1. С. 14-25.
6. Руденський Р. Є. Формування пізнавальної активності старших дошкільників засобами настільних ігор : дис. ... наук. ступеня д-ра філософії : 01 : 012 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2025. 307 с.
<http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/36562>.
7. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 6-те вид., перер., доп. Київ : ВЦ «Академія», 2024. 384 с.
8. Філімонова Т. В. Психолого-педагогічна підготовка дітей до школи: навчально-методичний посібник. Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. 218 с.

Сабайдаш Ольга Валеріївна,

керівник гуртка закладу дошкільної освіти
№1 Капітошка» Хмельницької міської
ради, м. Хмельницький, Україна

ГУРТОК МОВЛЕННЄВО-РИТОРИЧНОГО НАПРЯМУ «СЛОВОЗНАЙКИ» ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗДО

У сучасних умовах освітньої діяльності закладів дошкільної освіти особлива увага приділяється формуванню та розвитку мовленнєвої компетентності дітей. Ранній розвиток усного мовлення є ключовою умовою успішної адаптації до навчання у школі, становлення пізнавальних процесів, соціальної взаємодії та комунікативної культури [1, с. 12]. Проте багато дітей молодшого дошкільного віку мають труднощі в мовленнєвому розвитку, що зумовлює необхідність

Рего Ганна Іванівна, Демень Пірошка. Моральне виховання як основа соціалізації дитини старшого дошкільного віку	510
Ремізок Наталія Володимирівна. Використання засобів етнокультури в організації музичного виховання	513
Ржипецька Віталіна Петрівна, Бадіца Марина Володимирівна. Особливості використання сенсорних дидактичних засобів у роботі з дітьми раннього віку	517
Розгон Вікторія Вікторівна, Пономаренко Олеся Віталіївна. Формування національної ідентичності дітей дошкільного віку в освітньому середовищі сьогодення	520
Романюк Євгенія, Мисик Олеся Станіславівна. Сучасні підходи до організації прогулянок з дітьми молодшого дошкільного віку в освітньому середовищі ЗДО	524
Ростопчина Наталія Володимирівна, Литвінчук Оксана Олексіївна. Емоційний інтелект у дітей з ООП: прості інструменти для щоденної роботи вихователя	527
Руда Тетяна Вікторівна. Методичний супровід якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти: сучасні виклики та інноваційні підходи	529
Руденський Ростислав Євгенович. Технологічний аспект формування навчально-пізнавальної діяльності старших дошкільників	532
Сабайдаш Ольга Валеріївна. Гурток мовленнєво-риторичного напрямку «Словознайки» як ефективна форма розвитку мовленнєвої компетентності дітей молодшого дошкільного віку в умовах ЗДО	535

Наукове видання

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES IN THE
PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Відповідальний за випуск – **Зданевич Л. В.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології і фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Упорядники: **Лариса Зданевич, Олеся Мисик,
Леоніда Пісоцька, Ольга Рейпольська**

Художнє оформлення: **Олеся Мисик**

*Надруковано з оригінал-макетів авторів.
За достовірність фактів, назв, дат, посилань на літературні джерела
тощо відповідальність несуть автори.*

Підписано до друку: 25.02.2026 р.
Замовлення №2813/26
Формат 60×84/16.
Гарнітура Bookman Old Style. Умови. друк. арк. 31,5
Тираж 500 прим.

Набір здійснено у інформаційно-методичному центрі
зі спеціальності 012 Дошкільна освіта
29013, м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля, 139

